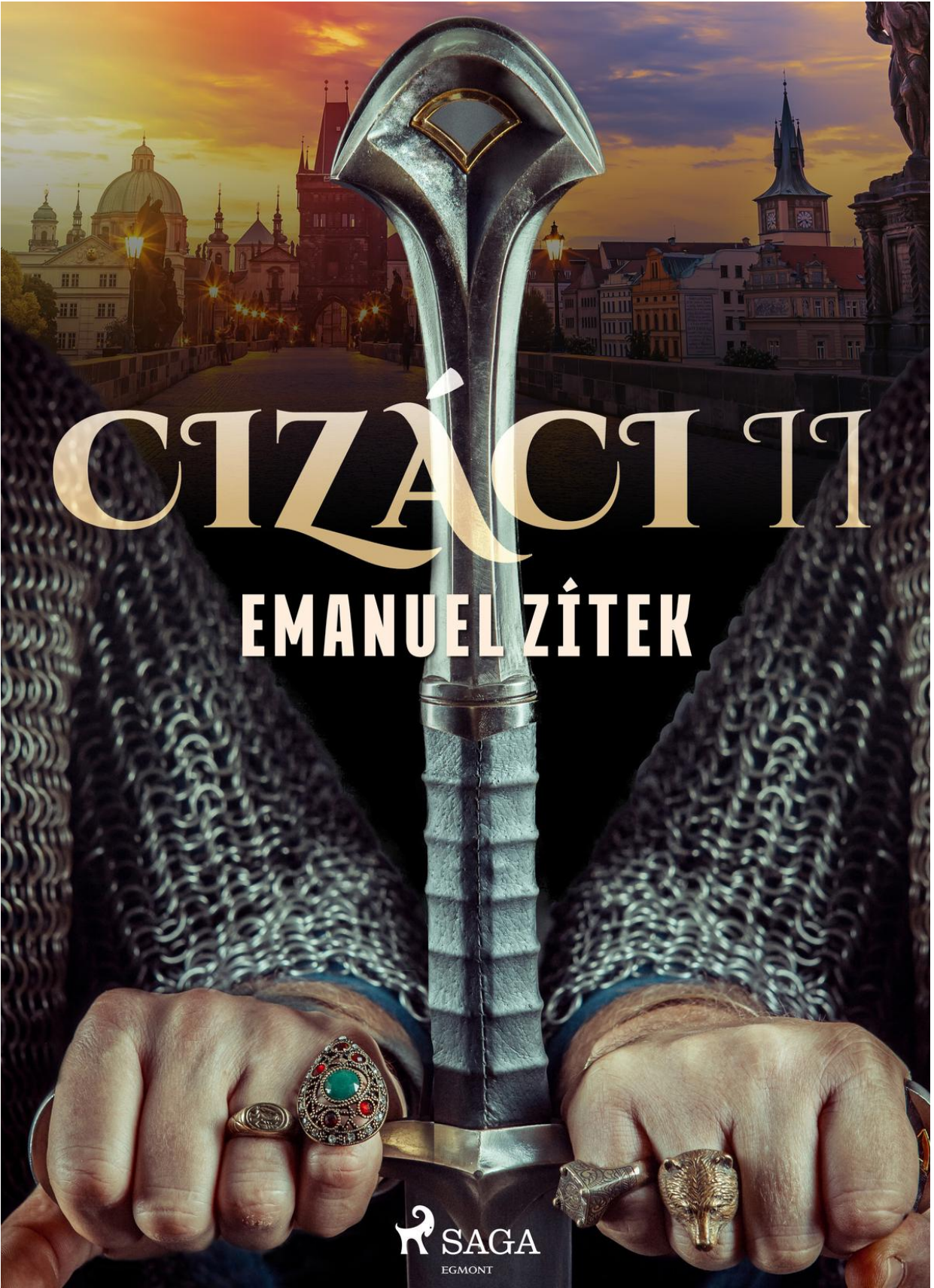

CTIŽÁCI II

EMANUEL ZÍTEK

CIZÁCI II

EMANUELZÍTEK

 SAGA
EGMONT

Emanuel Zítek

Cizáci II

historický román z doby Rudolfa II.

ILUSTROVAL JOS. KOČI

Saga

Cizáci II

Copyright © 1926, 2019 Emanuel Zítek and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788711676233

1. e-book edition, 2019

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

TAJEMNÁ VÝPRAVA A JEJÍ NÁSLEDKY

Zatím přiblížil se večer několika osobami tak toužebně očekávaný. Očekávalť jej, jak víme, nedočkavě Jimram, protože se měl sejít s paní Žofkou, těšila se naň paní Žofka, poněvadž ji měl uvést do vroucího náručí Jimramova; očekával jej Slavata, poněvadž měl dostaveníčko se Sabinou, a lekala se jej Sabina, poněvadž se chtěla dostaveníčku vyhnouti. Očekával jej Rucký, poněvadž se měl dostaviti k Sabině, a očekávaly jej i jiné osoby, jak ještě později uvidíme.

Pomalů zapadlo slunce a rozlilo proud své rudé záplavy kolem čela Petřína. Královský zámek a mohutná střecha chrámu sv. Víta rýsovaly své groteskní siluety na zardělém pozadí západu, který znenáhla pohasínal a bledl, ustupuje takto s cesty hvězdám, jež počaly vystupovati na temné obloze, až jejich nesčetné roje opanovaly ji úplně.

Pan Slavata se domníval, že jest již čas, aby se odebral k té, jež ho očekává. Vyšňořen a pohvizduje si veselou písničku, přešel bezstarostně náměstí a zahrnul kolem paláce kancléřova a kostela sv. Tomáše do uličky, aby se dostal k zadnímu vchodu domu své milenky. Vzpomněl si sice, že od poslední příhody nemá klíče k tomuto vchodu, ale Slavata uvažoval, že buď nalezne dveře otevřené, anebo v opačném případě půjde hlavními dveřmi.

Zadní branka byla skutečně uzavřena, pročez nezbývalo Slavatovi nic jiného nežli obrátiti. Nerozmýšlel se dlouho. Avšak nešel zpět cestou, kudy přišel, nýbrž šel směrem opačným. Náhoda tato zachránila ho, že nevrátil na

Jimrama, který právě se hrnul od malostranské mostní brány k dostaveníčku s paní Žofkou.

Přišel k hlavnímu vchodu, Slavata narazil na novou překážku. Zpozoroval v ulici, která jen slabě byla osvětlena září, již vysílala smolná svítlna, umístěná na nárožním domě, zahalenou postavu, jež chvatně se blížila k obydlí hraběnky Sabiny. Slavata stanul, a vida, že postava zmizela ve dveřích, zvolal sám k sobě nevrle:

„U čerta! Zdá se mi, že Amor vymýšlí dnes na mne jednu překážku za druhou. Onda mi přístup k milence uzavřel, zde mi jej ucpal. Jaký důvod má tento nezbeda, že mne takto škádlí? Pane Amore ráčíte být uličník! Avšak jsem vám přece za to vděčen. Neboť uvažuji takto: Kdyby se mi podařilo dostat se zahradou do komnaty roztomilé Sabiny, ejhle, jaké by se přihodilo neštěstí, kdybych se tam byl octl tváří v tvář s tímto strašidlem, o němž se nemohu domnívati, že mne má zastupovati také v její ložnici. Sabina by nebyla tak neprozřetelná, aby si objednala dva muže k dostaveníčku najednou; není to tedy milenec. Přichází však zahalen v plášť, ačkoli je tak horko, že by člověk nejraději běhal nahý, není to tedy služebník. U čerta, kdo tedy je ten klacek a jak dlouho mne tu nechá ještě čekati, nežli ho odnese čert!“

Těmito úvahami si krátil Slavata dlouhou chvíli, kterou mu připravilo čekání. Cítil, že dobrý rozmar, který přinesl s sebou, počíná se ztráceti a že zmizí docela, bude-li trpělivost svou nucen podrobiti delší zkoušce. Neboť každý nahlédne, že to není nic příjemného, státi po celou dobu přitlačen k sloupu, skrývati se v jeho stínu jako zloděj a upíratí neustále zrak na jedny a tytéž dveře, ve kterých stále a stále nic se neděje. A snad by i vašeň tak silná, jako byla láska Slavatova, byla pozbyla své vytrvalosti a dala přednost útěku před čekáním, kdyby v tom dveře, na něž tak toužebně upíral se zrak, nebyly se otevřely.

„Konečně odchází!“ pomyslí si Slavata.

„Leč co to znamená? Přišel jeden a odcházejí dva. A ten druhý zřejmě je mnohem mladší. Jaká to křepká postava. U čerta, sp

anilá Sabino, počínal bych se domnívati, že mám soka ve vaší přízni, kdybyste sama nebyla mne pozvala k sobě na dnešní večer a neposkytla mi takto sama příležitost se přesvědčiti, že nemáte asi důvodu tajiti se s touto návštěvou. Leč přes to zajímá mne zvědět, kdo je tento vznešený mladý pán, který tak nešikovně drží svůj kord u boku, div že přes něj neklopýtne, a před nímž ten první nese svítilnu s uctivostí, která mi praví, že jsem se prve mýlil, když jsem řekl, že to není sluha. Nuže, opatrně za nimi! Spanilá Sabina, která čekala tak dlouho, posečká ještě těch několik minut, jež budu potřebovati, abych odhalil tajemství této pozdní návštěvy.“

Oba jmenovaní chodci se ubírali dosti chvatným krokem dále. Jeden z nich, a to onen starší, který, jak tehdy bylo nařízeno, nesl svítilnu, kráčel vpředu a svítil svému mladšímu společníku na cestu. Ač byl velmi teplý večer, halili své tváře v pláštíky, ba bedlivější pozorovatel byl by si zajisté povšiml, že tvář mladšího muže, byla zakryta škraboškou.

Ten, který nesl lucernu, ohlédl se časem, což činilo dojem, jako by se chtěl přesvědčiti, zdali je nikdo nesleduje.

Když oba chodci zahruli za roh, Slavata opustil chvatně svůj úkryt a dal se za nimi. Na Malostranském náměstí je spatřil zase. Dali se směrem k mostu. Teď nebylo již nebezpečí pro Slavatu, že by těmi, jež pronásledoval, mohl býti zpozorován, neboť na ulici bylo ještě dosti živo.

Oba chodci kráčeli po mostě k Starému městu, dali se pak ulicí Nožířskou k Malému náměstí a Slavata potom je spatřil, jak zahruli do ulice Kunešovic.

Ukryt za sloupem podloubí, jehož zbytky dosud zdobí část velkého náměstí proti radnici, viděl, že se zastavili před zavřenými dveřmi jednoho z krámů v této ulici. Starší postavil svítilnu na zem a pokoušel se pak otevřít dveře, což se mu nijak nechtělo dařit. Konečně však přece našel pravý klíč ve svazku, jež měl v ruce, dveře se otevřely, mladší muž uchopil svítilnu na zemi stojící a vešel do krámu, kdežto starší za ním dveře přivřel a čekal venku jako by na stráž.

Netrvalo to dlouho, když ten, jenž vstoupil do krámu, objevil se opět přede dveřmi, odevzdal lucernu svému průvodčímu a ten dveře krámu opětně uzavřel.

Oba chodci nastoupili pak týmž směrem cestu zpáteční. Když se ubírali kolem sloupu, za který se ukryl Slavata, aby nebyl zpozorován, zaslechl v úkrytu svém hlas, při kterém se zachvěl:

„Doprovodíte mne až domů, není-liž pravda?“ pravil onen hlas.

„Zajisté, hraběnko,“ odvětil druhý.

„Toť ona!“ zvolal Slavata sám k sobě. „Sabina! U čerta, co pohnulo ji k této večerní promenádě v takovém mumrajil! Proč na sebe navěsila nohavice a své krásné nožky uvěznila v botách s ostruhami! Jaké dobrodružství se skrývá za touto procházkou, či lépe řečeno, jaké tajemství se skrývá za tímto dobrodružstvím? Místo aby mne očekávala s otevřenou náručí, běhá ulicemi pražskými v tomto převlečení, které jí sice skrývá před tím, kdo ji nezná, které však prozrazuje tomu, kdo ji poznal, že měla příčinu se skrývat. Proč se tedy skrývá, to bych rád věděl!“

„Hej, příteli!“ zvolal na muže, který právě přicházel z ulice Kunešovic, „nedovedl byste mi říci, komu náleží onen krám, nad nímž je upevněn praporec?“

Oslovený se zastavil a pohlédl Slavatovi ostře do tváře. Bylo zřejmo, že váhá s odpovědí, z čehož bystrý pozorovatel

nutně musil souditi, že sice odpověď dáti mohl, že však ji dáti nechce. Leč Slavata byl až příliš zaujat událostí, které byl svědkem, aby si všiml rozpaků neznámého chodce.

„Račte prominouti, urozený pane,“ pravil po chvíli. „Ale proč vás zajímá tato záležitost?“

„Opravdu, pane,“ zvolal Slavata se smíchem, „vaše odpověď mi povídá více, nežli jsem chtěl věděti. Já se vás táži a vy mi odpovídáte rovněž otázkou, která mi zřetelně praví, že se nemám starati o věci, po kterých mi nic není.“

„Ráčíte nahlédnouti, velmožný pane, že by taková odpověď byla nezdvořáctvím. Ale já nemám dokonce žádné příčiny býti nezdvořilým vůči Vaší Milosti a lituji pouze, že vám nemohu býti k službám a ukojiti vaši zvědavost, která má zajisté důležitou příčinu.“

„Tomu se říká logika!“ zvolal Slavata vesele a podáváje neznámému peníz, dodal: „A tomu se říká tolar.“

„Ráčíte mi udíleti tento peníz?“

„Komu jinému?“

„A za co, vzácný pane?“

„Poněvadž jste mne pobavil svým vtipem. Dal bych vám ještě jeden, kdybyste mi mohl říci, kdo byla ona dáma, která z tohoto krámu právě před chvíli vyšla. Zajisté jste si všiml těch dvou osob, které před chvílí šly tady kolem, vždyť jste jim šel téměř v patách.“

„Ujišťuji vás, vzácný pane, že jsem viděl jen dvě mužské postavy, ale žádnou dámu. Avšak prosím již, aby Vaše Milost prominula, že svou vděčnost za skvělý dar omeziti musím na pouhé poděkování. Mám velmi naspěch a nemohu vám tedy býti k službám v dalším pátrání.“

Po těchto slovech se neznámý vzdálil, nechav udiveného Slavatu s jeho tolařem; Slavata pak viděl, že zrychliv krok, spěchal týmž směrem, kudy se předtím ubíraly osoby, které velice zajímaly jeho mysl.

„Toť podivný chlapík! Odpovědi jeho byly opravdu poněkud jiné, nežli je člověk zvyklý slýchat. Náleží snad k té družině paní Sabiny? Neboť chci vsaditi krk, že ona to byla a nikdo jiný. Uvidíme, poví-li mi něco o tomto nočním výletu.“

Slavata se dal týmž směrem a snad by se byl dostal zase až k domu hraběnky Sabiny, kdyby šťastná či nešťastná náhoda nebyla mu zastavila další cestu hloučkem směřjících se mladíků, kteří doprovázeli pana Dačického z večerní procházky.

„Aj, pane bratře,“ zvolal veselý kumpán, spatřiv Slavatu, „který dobrý bůžek vás přivedl v tato místa nám zrovna v ústrety? Nechci se domnívati, že máte příčinu choditi tady nahoru a dolů, a máte-li ji, že by byla taková, abyste ji nesměl odhaliti svým dobrým přátelům. U všech parohatých manželů, máte-li takový důvod nějaký, který páchne frejem, jen ven s ním, my se odstraníme co nejrychleji, abychom nezaplašili zvěř, na kterou číháte. Nemáte-li však takových záměrů, o nichž Dačický již jen mluví smí, ne však je prováděti, tož pojdte jen vesele a hbitě s námi ke „Třem perům“, kam nás žene naše žízeň!“

Slavata se nedal dlouho pobízeti a tak se stalo, že Jimram, zapadnuv po svém dostaveníčku do hospody „U tří per“, setkal se tam také s panem Slavatou, jak jsme viděli v minulé kapitole.

Zatím Sabina v průvodu Ruckého — čtenář zajisté již uhodl, že ona byla jedním z mužů, které sledoval Slavata — dostala se až k svému domu. Předě dveřmi se rozloučila s Ruckým, sama pak zaklepavši zvláštním způsobem na dveře, vešla do domu.

Bartolo ji již velice netrpělivě očekával.

„Milostivá paní,“ pravil tiše, „je svrchovaný čas, že ráčíte přicházeti.“

„Co se stalo?“ otázala se chvatně. „Pan Slavata snad přišel, zatím co jsem byla mimo dům?“

„Nikoli pan Slavata, nýbrž —“

„Kdo tedy?“ tázala se zaleknuta.

„Hrabě Trautson!“

„Hrabě Trautson? Ten mi právě chyběl! Proč jsi ho pouštěl do mých komnat?“

„Milostivá paní hraběnko, nestalo še to mou vinou. Sotva jste ráčila odejít s panem Ruckým, zavřel jsem dveře za vámi. Vracím se zpět a na prahu dveří, které vedou do dvora, zjevil se mi pan maršálek. Ráčíte pochopiti, jak jsem se ulekl. Nedovedu si vysvětliti jeho příchod jinak, nežli že přišel zadními vrátky.“

„Kdo ho však vpustil do zahrady?“

Bartolo pokrčil rameny.

Sabina nežádala další vysvětlení. Nařídila Bartolovi, aby přinesl její oblek, načež převléknuvši se v přízemní místnosti, vstoupila pomalu do komnaty, kdež ji očekával — nepřítel.

Měla dosti příčin lekati se tohoto setkání. A nejhlavnější byla ta, že nevěděla, jak ospravedlniti svou nepřítomnost. Návštěva Trautsonova ji překvapila příliš náhle a dříve, nežli si mohla uvědomiti, že nebylo důvodu zapíratí před Trautsonem nevinnou procházku městem v průvodu Ruckého za jakýmkoli libovolným účelem. Avšak strach, že by mohla nějak najevo vyjít příčina, pro kterou se v tak pozdní době odvážila na ulici, zbavil ji aspoň v prvním okamžiku rozvahy. Byla si vědoma nebezpečí a to činilo ji slabou. Poněvadž však vyhnouti se nebezpečí nebylo možno — učinila, co činívají ničemové, totiž začala sama křičet nejdříve. Obyčejně zvítězí, kdo první začne křičet.

Vstoupila do komnaty, držíc jakousi skříňku pod paží. Spatřivši Trautsona, rozloženého na lenošce, zarazila se, jako by byla překvapena a zvolala:

„Jakže, vy zde, můj milý? Toť zvláštní způsob přepadání lidí!“

„Mohl bych se domnívati,“ pravil Trautson jízlivě, „že se ráčíte se mnou ještě vaditi za to, že jsem byl nucen celou hodinu se nuditi čekáním na vás.“

„Toť opravdu velmi přívětivé uvítání!“ odbyla ho Sabina, uzavírajíc přinesenou skříňku do skříně.

„Kde jste se toulala, probůh, milá Sabino, v této pozdní hodině?“

„Zdá se, pane maršálku, že mne vyslýcháte? Divím se vaší zvědavosti.“

„A já se divím tomu, že ji nepochopujete?“

„Nepochopuji pouze způsob, jakým ji dáváte najevo.“

„Není třeba, abyste utišila mou zvědavost, činí-li vám to takové obtíže.“

„Z čeho to soudíte, milý hrabě? Kdybych měla nějaký důvod zamlčeti vám, kde jsem byla, budte ubezpečen, že bych dovedla vynajíti dosti jiných, které by vás uspokojily. Ale nechápu, proč bych se vám měla omlouvati. Leda byste žárlil.“

„A nebyla by to dostatečná příčina, která by vás měla donutiti, říci mi pravdu?“

Sabina se dala do smíchu.

„Jste nenapravitelný, milý hrabě, a zasloužíte, abyste byl pokárán. Dosti již o tom! Vaše žárlivost mne uráží a já cítím, že by bylo pod mou důstojnost, kdybych se před vámi chtěla ospravedlňovati. Myslete si, co chcete, třeba, že jsem byla za milencem nebo někde v krčmě, myslete si cokoliv, ale nechte mne na pokoji se svými otázkami!“

„Jste ke mně ukrutná, Sabino, poněvadž nedovedete oceniti velikost mé lásky. Avšak myslím, že se mi nebudete diviti, až si přečtete tento dopis, který mi byl včera dodán.“

Při těch slovech podal Trautson hraběnce lístek, nám již známý, v němž mu neznámý pisatel podával zprávu o tom,

jak jej hraběnka Sabina podvádí.

Sabina četla pozorně list a Trautson pozoroval, jak se její ruce i rty počaly chvěti. Oči jeho visely na ní; čekal dychtivě, co řekne.

„Bídáci!“ zařvala náhle a mrštila dopisem Trautsonovi přímo do tváře. „Jaká to ničemnost, jaké to sprostáctví! Vezměte si svou kořist a klidte se mi z domu, vy otroku podlosti a pomluvy! Jděte, jděte, nechci vás viděti více!“

„Ujišťuji vás, milá Sabino —“ pravil Trautson zmaten.

„O čem mne chcete zase ujišťovati! O podlosti jiných, či o zbabělosti vlastní? Nevěříte-li tomu, proč mi to ukazujete? A věříte-li, co tady hledáte? Chcete snad, abych se vám ospravedlňovala? Abych dokazovala svou nevinu? To by mi ještě chybělo! A řekněte mi, jakým způsobem to mám učiniti, abych vás přesvědčila, nebudete-li mi chtít věřit?“

„Ale já vám chci věřiti, drahá Sabino!“

„K čemu tedy potřebujete mého ospravedlnění? Což vám nestačí mé slovo?“

„Není to tedy pravda, Sabino! Není-liž pravda, vy popíráte, že je to pravda?“

„Neodpovídám na takové bídácké pomluvy. Ostatně, což jste se sám dnes nepřesvědčil? Doufal jste nalézt u mne milence, na neštěstí jsem nebyla ani doma.“

„Nebyla jste doma, ovšem, ale nechcete mi ani říci, proč jste odešla.“

„Já nešťastná,“ zalkala Sabina, a vrhnuvši se v lenošku, zakryla tvář dlaněmi a dala se do pláče.

Trautson byl zmaten. Nevěděl, co by řekl. Byl přemožen.

Pomalou se přiblížil k Sabině, a ovinuv ruku kolem její šíje, pravil něžně:

„Neplačte, drahá Sabino, vidím, že nějaký bídák, který mi závidí vaši lásku, nastrojil tuto zlolajnou pomluvu, která není s to raniti mou naprostou důvěru k vám. Neplačte, milenko má, pozdvihněte svou milou tvářinku — tak —

osuším vaše oči slzami zrosené, abyste viděla, že vás miluji stále vroucně jako dříve.“

Otlé rty ministrovy se zavěsily na ústa krásné ženy, i celoval ji vášnivě, tiskna ji k sobě. Vášně udusila poslední špetku hrdosti v něm — když jí klesl k nohám, líbaje její ruce.

„Milý příteli,“ pravila teskně, „zarmoutil jste mne velice.“

„Odpusťte mi, Sabino, odpusťte mému srdci, které vás zbožňuje a puká strachem, že by vás mohlo ztratiti.“

„Budiž!“ odvětila Sabina poněkud mírněji. „Odpustím vám, leč pod jednou podmínkou.“

„Ó mluvte, spanilá Sabino!“

„Že mne nebudete vícekrát obtěžovati svou žárlivostí.“

„Slibuji.“

„Ať se děje cokoli, rozumíte, milý příteli? A nyní, když jste zase nabyl klidu, přisedněte sem ke mně a promluvme spolu klidně o svých záležitostech!“

„Milerád, milá přítelkyně! Neboť mám opravdu mnoho, o čem bych s vámi rád promluvil. Dověděl jsem se právě, že se proti mně kují pikle tam, kde bych toho nejméně očekával. Víte-liž, že baron Rumpf intrikuje proti mně za mými zády?“

„Baron Rumpf? Kdo vám to řekl?“

„Povím vám vše.“

Trautson vyprávěl pak Sabině obsah své rozmluvy s panem Kolovratem. Sabina naslouchala pozorně, nespouštějíc s něho očí. Ruce její netrpělivě pohrávaly třásněmi pohovky. Když Trautson dokončil, propukla v křečovitý smích.

„Čemu se smějete, drahá Sabino?“ otázal se maršálek udiven.

„Vaší lehkověrnosti,“ odsekla Sabina. „Věřu, divím se vám, milý hrabě, a táži se sama sebe, můžete-li býti ministrem Jeho Milosti, máte-li tak nedostatečný zrak. Což

netušíte opravdu, jak hanebnou hru hraje s vámi ten záludný knězour? Máte pravdu! Sedněte na vějičku každému, kdo má odvahu vám ji nastrčiti. Věřte jen každému klepu! Jste na nejlepší cestě státi se nesmrtelným vzorem hlupáka. Promiňte mi tento výraz! Ale všechna má krev se bouří, vidím-li, jak málo stačí, abyste byl přiveden z rovnováhy a slepě šel tam, kam vás chtějí zavést vaši nejúhlavnější nepřátelé! Podezřívejte jen dále všechny ty, kteří s vámi dobře smýšlejí, mne, Rumpfa, každého, a věřte jen tomuto Kolovratovi a těm, kteří vám píší anonymní dopisy a vyprávějí vám lživé klevety!“

„Nerozčilujte se, milá Sabino! Hněv je špatný rádce, to je věc známá. Uvažujte se mnou klidně vše a pomáhejte mi dopídit se pravdy! Věřím tomuto Kolovratovi právě tak málo jako komukoli jinému. Proto nedůvěřuji ani Rumpfovi. Jeho styky s Cavrianim jsou mi podezřelé.“

„Pak ovšem nezbyvá vám nic jiného, než abyste se spojil s Lobkovicem. Tento nadutý domýšlivec nabývá patrně stále většího vlivu u Jeho Veličenstva. Podaří-li se mu opanovati pole úplně, pak ovšem veta po slávě vaší, ale i Rumpfově. Divíte se tedy tomu, že Rumpf se brání a nenalézaje podpory u vás, ohlíží se po spojencích jinde? Spojte se tedy s úhlavním nepřitelem svým, abyste mu dopomohl tím jistěji k vítězství a zakoupil si takto pochybnou jeho přízeň pro všechny případy. A doufejme, že se vám za to odmění a že nenaloží s vámi právě tak jako s ostatními, až dosáhne toho, po čem touží.“

„Nezapomínejte, že Jeho Veličenstvo je především císařem německým a že já jsem ministrem císaře německého.“

„Vy však nezapomínejte, že císař německý je také králem českým.“

„Nechápu, co z toho následuje?“

„Že císař německý může odstraniti toho, kdo u krále českého upadl v nemilost. Otevřte oči, radím vám, a mějte je stále otevřeny. Což nevidíte, že všichni ti čeští zákeřníci usilují nejvíce o to, aby všechen vliv u svého pána a velitele strhli na sebe, a že se jim to podaří, budete-li je osobními sváry mezi sebou podporovati? Troufalost jejich je bezpříkladná. Dověděla jsem se náhodou, že nejvyšší kancléř o své újmě a nejen s pominutím rádců Jeho Veličenstva, ale i s pominutím souhlasu císaře samého kázal uvrhnouti do vězení jakéhosi cizince, který prý přijel do Prahy za obchodem, ačkoli cizinci, jak mi bylo řečeno, podléhají jedině pravomoci králově.“

„Co pravíte?“ zvolal Trautson udiven.

„Divím se, že nic o tom nevíte, ač mně okolnost tato dobře je známa.“

„Kdo mu dal k tomu právo?“

„Což on se po tom táže? Vaše autorita a moc patrně nebyla dost silna, aby se jí lekl!“

„A z jaké příčiny?“

„Což já vím? Praví se, že ten cizinec je velmi bohatý.“

„Nutno o tom zpraviti Jeho Veličenstvo.“

„To se stane, ovšem bez vás, dáte-li přednost spojenectví s Lobkovicem.“

„Co pravíte?“

„Pravím vám, že baron Rumpf požádal za slyšení u Jeho Veličenstva, aby mu podal o věci této zprávu.“

„Od koho se dověděl Rumpf, co se stalo?“

„Od toho, kdo mne do věci zasvětil: od Cavrianiho. A nyní víte, kde jsem dlela. Vyhledala jsem Cavrianiho. Nezbývalo času dohodnouti se dříve s vámi, a proto jednala jsem za vás. Cavriani dosáhl, že Rumpf vás zítra navštíví a že společně s vámi se odebere k Jeho Veličenstvu.“

Vítězství, kterého Sabina dosáhla, bylo úplné.

Trautson byl překonán a neodvážil se již odporovati. Když po půlnoci opouštěl příbytek spanilé Sabiny, pravil, líbaje její krásnou ruku:

„Nezapomenu vám nikdy, drahá Sabino, co jste pro mne vykonala.“

„Dovedete-li jen dostáti tomuto slibu?“ pravila Sabina.

„Uvidíte, spanilá kouzelnice moje!“

PORADA

Druhého dne nejvyšší kancléř meškal ještě u snídaně, když mu byla hlášena návštěva pána z Kolovrat.

„Co vás přivádí ke mně tak záhy,“ vítal pán z Lobkovic Kolovrata, podáváje mu ruku. „Měli jsme přece ujednáno, že teprve k polednímu mohu se těšiti na vaši návštěvu.“

„Stalo se něco, co jsme předpovídali,“ odvětil Václav, usedaje na křeslo mu nabídnuté, „ale stalo se také něco, co jsme netušili.“

„Povídejte tedy dříve o tom, co jsme netušili.“

„Baron Rumpf žádal o slyšení u Jeho Veličenstva na dnešní den.“

Domníval-li se pán z Kolovrat, že zpráva tato Lobkovic překvapí, mýlil se.

Nejvyšší kancléř upřel sice tázavý pohled na mluvčího, jako by se pokoušel s jeho tváře uhodnouti příčinu této audience, obličej kancléřův však nejevil žádného překvapení.

„Tak?“ pravil pouze.

„Zdá se, že vás tato zpráva ponechává úplně lhostejným,“ poznamenal Kolovrat.

„Nikoli lhostejným, ale klidným dojista,“ odvětil kancléř. „K čemu také rozčilovati se dříve, nežli je třeba. Odjakživa řídím se touto zásadou a přesvědčil jsem se nejednou o její prospěšnosti.“

„A já jsem vám vždycky záviděl tento klid, kterým se vyznamenává vaše povaha a který vás obyčejně činí pánem situace.“

„Třeba ne vždy pánem situace, tož přece aspoň mi zjednává jakousi převahu proti těm, kteří ho nemají. Právil jste, že komoří žádal Jeho Veličenstvo za slyšení, tušíte, za jakým účelem?“

„Přicházím otázat se vás na to.“

„Výborně, příteli! Dovolím vám obdivovati se mé chladnokrevnosti, ale bohužel nemohu vám poskytnouti možnost, abyste odhalil u mne vševědoucnost.“

„Pane Zdeňku! Když jsem se před časem snažil přesvědčiti vás, že z celé šlechty české jste nejpovolanější postaviti se jí v čelo — byly to nejen vzácné vlastnosti vašeho ducha, neohroženost srdce, ráznost vůle a chladnokrevná rozvaha vaše, ale zejména byla to prozíravost vaše, neobyčejná v tomto věku mladistvém, která vás přímo určuje za našeho vůdce.“

„Nuže, příteli, vezte, že mne tentokráte prozíravost opouští. Nemám ani tušení, co si přeje komoří od Jeho Veličenstva. Císař neuznal za potřebné, zpraviti mne o této audienci. Nemám tudíž povinnost, starati se o ni.“

„Promiňte laskavě, že jsem opačného mínění,“ odtušil kněz. „Možná, že toto slyšení souvisí s blížící se návštěvou arciknížete a že komoří činí v posledním okamžiku pokus přesvědčiti císaře, že je třeba, aby jako jeho ministr byl přítomen při schůzce obou bratrů.“

„V tom případě ať rozhodne císař, jak sám za dobré uzná. Ujišťuji vás, že Rumpf přítomný je mi právě tak lhostejný jako Rumpf nepřítomný.“

„Také v tom se rozcházím poněkud s vámi. Ale chci ještě upozorniti vás na jinou okolnost, a to na to, že současně požádal nejvyšší komoří zámeckého hejtmana pana Mošovského, aby byl pohotově, kdyby jej Jeho Veličenstvo dalo volati.“

„Jak to vše víte? Zdá se mi, že jste obklopil Jeho Veličenstvo svými — zpravodaji?“

„Naznačíte-li mi jiný způsob, jak dověděti se o všem, co se děje kolem osoby královny —“

„Nemohu vám naznačiti způsob jiný, přes to však nemohu schváliti tento. Miluji jen cesty přímé.“

„Já též, vedou-li k cíli. Ale když cestou přímou nemohu dojiti k cíli?“

„Vyhledávám cíle svého jen na přímých cestách, jinak jej nehledám vůbec.“

„Pak se nedovíte, co se děje a co nutno je věděti.“

„Ovšem.“

„Ale pak se také nedovíte o audienci, kterou vaši úhlavní nepřátelé zamýšlejí překvapiti císaře.“

„Jaká pomoc?“

„Ale pak také nebudete moci audienci tu zmařiti.“

„Jakže, milý příteli! Domníváte se snad, že se pokusím postaviti se Rumpfovi do cesty?“ zvolal kancléř.

„Pokládám to za nutné!“ odvětil Kolovrat klidně.

„Nikoli,“ odvětil Zdeněk z Lobkovic, „na tuto vějičku vám nepůjdu. Propadl bych se studem, kdyby císař uhodl, že nepravým způsobem zvěděl jsem o něčem, co za dobré uznal mi zamlčeti.“

Avšak Kolovrat nebyl z mužů, kteří se tak snadno vzdávají.

„Odpusťte,“ pravil klidně, ale s jakýmsi slavnostním důrazem. „Tázali se komoří a hrabě Trautson vás, mohou-li za vašimi zády jednati s císařem? Šli oni přímou cestou, kterou tak velebíte? Nikoli! Nuže, zvěděl jste náhodou o jejich úmyslu a je zcela pochopitelné, že se vás zmocňuje zvědavost, co tam chtějí dělat. Bylo by to také velice podivné, kdybyste přihlížel nečinně k těmto intrikám lidí, o kterých jste přesvědčen, že by vám rádi podrazili nohy tak, abyste se již nikdy na ně nemohl postaviti! Nikoli, pravím!

Tak lehkomyšlně nebudeme podporovati jejich úklady. Vaše Milost se odebere k Jeho Veličenstvu a bude velmi

překvapena, až tam uvidí pana nejvyššího komořího s panem maršálkem pohromadě. Po případě bude se tomu Vaše Milost radovati, anebo se bude tvářiti zcela lhostejně, podle toho, jak okolnosti budou vám veleti se tvářiti. Nesmíte zapomenouti, že jen ten je skutečným státníkem, kdo dovede předvídati, to jest, kdo se nedá ničím překvapiti.“

„Umínil jste si tedy, milý příteli,“ pravil kancléř zpola žertem a zpola výčitkou, „učiniti ze mne velikého státníka?“

„Křivdíte mi, pane Zdeňku, neboť podceňujete veliké naděje, které na vás skládám nejen já, ale i celý národ.“

„Budiž, učiním vám tedy po vůli a půjdu k Jeho Veličenstvu.“

„Dovíte se zajisté věcí zajímavých. Neboť nadarmo nebyl zámecký hejtman citován do paláce. Jsem přesvědčen, že Rumpf a Trautson chtějí si vymoci zatýkací rozkaz a je nutno zvěděti — pro koho.“

„Doufám pevně, že ne pro mne!“ pravil kancléř, směje se hlasitě.

„A proč by ne? Což nebyl by to nejvhodnější prostředek, zameziti vám cestu do Brandýsa po boku Jeho Veličenstva?“

Nejvyšší kancléř upřel zrak svůj na kněze.

„To je nemožné!“ pravil po chvíli rozhodně.

„Státník musí počítati s každou možností. Nejpodivnější možnosti bývají právě nejčastější,“ odvětil Kolovrat s chladnokrevností, která kancléře odzbrojila. Neodporoval již. Jal se prudce přecházeti po komnatě. Uvažoval. Náhle — jako by byl již hotov se svým rozhodnutím — zastavil se před Kolovratem a pravil klidně:

„A druhá věc, o níž jste mi chtěl podati zprávu?“

„Týká se naší milé přítelkyně, paní Sabiny,“ odvětil Kolovrat sarkasticky. „Služebník můj Jan hlídal po celý den krám Turkův.“

„Nuže!“

„Včera večer dostavily se dvě mužské osoby ke skladišti, jedna z nich vešla dovnitř, zatím co druhá stála na stráž, vrátila se po chvíli zpět, nesouc pod pláštěm patrně to, co tam hledala, totiž onu skříňku, o které mluvil dopis Ibrahimův. Obě osoby se potom rychle vzdálily.“

„Tyto dvě osoby byly —?“

„Přestrojená žena a zakuklený muž. Jedním slovem, byla to bezpochyby krásná Sabina s Ruckým. Slavata aspoň soudil také, že jednou z osob byla přestrojená žena, neboť se ve smyslu tom také vyslovil k Janovi.“

A Kolovrat vyprávěl kancléři obsah rozmluvy, kterou mladý Slavata měl s neznámým chodcem. Přitom neopominul dáti výraz svému podivení nad náhodou, která přivedla Slavatu na roh Kunešovic ulice právě v okamžiku, když Sabina ubírala se kolem.

„Avšak nyní není doba,“ pravil, „pátrati po tajemství, které se zde skrývá. Soudě z toho, co Slavata řekl mému sluhovi, netušil asi, co hledala hraběnka ve skladišti Turkově, a to mne upokojuje, neboť nezdá se tedy, že by s ní byl dorozuměn.“

„Soudím tak rovněž,“ odvětil kancléř. „Přijmětež mé opravdové díky, milý příteli, za svou ostražitost a své služby.“

Oba přátelé jednali spolu ještě krátkou chvíli o zajatém Turkovi a výsledek porady této bylo vyslání posla k panu Budovcovi s prosbou, aby se o druhé hodině odpolední dostavil do paláce kancléřova.

Zanedlouho po odchodu Kolovratově vyjížděl na koni nejvyšší kancléř, oděn v nádherné roucho a v průvodu dvou služebníků ze vrat svého domu ke královskému hradu.

Na nádvoří před ním uctivě pozdravovala jej stráž, jejíž fendrych — byl to již Jimram z Boskovic — vyběhl pánu z Lobkovic v ústrety a pomohl mu při sestupu.

Kancléř odevzdal koně služebníkům, sám pak se odebral ihned do komnat císařských.

AUDIENCE MINISTRŮ.

Vtěže době, kdy Kolovrat meškal u Lobkovic, navštívil baron Rumpf Trautsona v jeho příbytku, který byl na Hradčanech v domě, který dosud lze spatřiti naproti nynější vojenské nemocnici. V krátkosti svěřil se mu se svým záměrem odebrati se k císaři a zpraviti jej o násilném skutku, jehož se dopustil nejvyšší kancléř samovolným uvězněním poddaného padišahova. Rozumí se, že Trautson, jehož názor o Rumpfovi po včerejší rozmluvě se Sabinou velmi se změnil, souhlasil ihned s tímto úmyslem a žádal Rumpfa, aby ho směl k císaři doprovázeti.

Poněvadž zámek císařský nebyl daleko, oba hodnostáři se ubírali k audienci pěšky.

Pan Makovský, který byl již tehdy nejvyšším komorníkem, ohlásil jejich příchod císaři, jenž ukončiv právě ranní modlitbu, snídal samotou ve své pracovně. Makovský očekával příchod ministrů v předsíni.

Císař, který trpěl bezesností, byl hned po ránu zemdlen a na jeho zasmušilé tváři bylo zřejmě znáti, jak málo jej těší tato návštěva.

Kromě toho byl vůbec nerad vyrušován ve svém klidu a způsobu života, který si oblíbil. Nechápal, proč tito lidé, kterým svěřoval téměř všechnu moc a kterým ponechával možnost ji vykonávati, tak malou vděčností za to mu odplácejí, že mu nepřejí ani té špetky štěstí, kterou hledal v samotě. O čem zase chtějí s ním jednati? Byl přesvědčen, že se bude asi jednati o návštěvu Matyášovu, a to tím větším ještě naplňovalo ho rozhořčením. Připomínali mu takto všechny svízele, které ho čekaly v příštích dnech při

stěhování do Brandýsa, ono několikadenní neustálé rozčilování, okázalosti a politická vyjednávání, kteráž se mu protivila ze všeho nejvíce. Tento mocný vladař byl nešťasten, když mu někdo připomínal jeho slávu a nutil jej, aby svlékl domácí kabátec a oděl se purpurem velebnosti vladařské.

Kromě toho vyřezával právě rám na obraz svého patrona sv. Rudolfa, který podařilo se mu získati a který císaře velmi těšil. Rám představoval portál chrámový ve stylu gotickém, na jehož štítu byly vyřezány uprostřed znak habsburský, napravo znak svaté říše římské a nalevo znak království českého. Na spodní části rámu vyřezáni byli dva andělé, držící nápis „Sct. Rudolphus, patronus meus“. Císař se těšil, že hned po snídani se odeběře do své dílny a bude pokračovati v práci, ve které nabyt již takové dovednosti, že by byl zajisté pokládán za umělce, kdyby nebyl měl neštěstí býti císařem. Co jej poněkud utišovalo v rozmrzelé náladě, byla naděje, že audience nebude trvati dlouho a že dopoledne ještě bude se moci věnovati svému zaměstnání.

Truchlivě pohlédl na rámeček, který odpočíval na pracovním stole pod oknem, a kynul svému komorníku, který zatím co císař jedl, či lépe řečeno pokoušel se jísti, upravoval řezbářské nástroje rozházené po stole.

Poněvadž komorník prací svou zaujatý nepostřehl pokyn svého velitele, císař otočiv k němu hlavu, zašeptal:

„Hans, není již čas?“

Služebník přiskočil a pomáhal uctivě císaři, aby mohl povstati.

„Ráčí-li poroučeti Vaše císařská Milost, půjdu se podívat, zdali se již panstvo dostavilo.“

„Učiň tak, milý Hans, učiň!“

Hovor tento vedl se německy, neboť císař, ačkoliv v mládí mluvil téměř výhradně španělsky a v jazyku tomto byl vychován, přece nejraději užíval jazyka mateřského.

Komorník Hans Hayden, který se těšil největší přízni pána svého ze všech ostatních služebníků a neustále nablízku pána svého trávit musil, byl rovněž rodilý Němec.

Hans se vzdálil a císař přistoupil zatím k oknu, aby se pokochal vyhlídkou na město, ozářené žhavými paprsky ranního slunce. Leč v tom okamžiku již se vrátil Hans nazpět a oznamoval, že ministři očekávají příchod Jeho císařské Milosti.

Hans otevřel dveře, které zase, když císař jimi prošel, za ním zavřel.

Trautson a Rumpf vítali císaře hlubokou poklonou, na kterou císař odpověděl vlídným, sotva slyšitelným pozdravem:

„Guten Morgen, Herr Obersthofmarschall, guten Morgen, Herr Obersthofmeister!“

Rumpf i Trautson políbili ruku, kterou jim císař podal a dovedli Jeho Veličenstvo k sedadlu.

Císař vlídný jako vždy pokynul, aby usedli proti němu.

Nastala chvíle mlčení. Ministři se neodvažovali mluvit bez vyzvání, císař pak, jenž vůbec byl povahy zamlklé, domníval se, že mají-li mu něco důležitého říci, není třeba, aby je k tomu zvláště vybízel. Když však nikdo z nich k hovoru se neměl, Rudolf pozdvihl zrak, a pohlédnuv na Rumpfa, pravil: „Čeho si přejí pánové?“

„Vaše Veličenstvo,“ odvětil Rumpf, pokládaje slova císařova za rozkaz, aby přednesl svá přání, „ráčí prominouti, že jsme se odvážili rušiti Vaše Veličenstvo. Důležitost věci dodává nám odvahy.“

Císař potřásl hlavou na znamení souhlasu a upřel opět pohled k zemi.

„Od okamžiku, kdy Vaše císařská Milost ráčila nás vyznamenati svou vznešenou přízní a důvěrou, neměli jsme já a pan nejvyšší dvorní maršálek jiného přání, nežli abychom zůstali vždy hodnými tohoto vysokého

vyznamenání, které pokládáme za vrchol štěstí svého života, pokud je zasluhujeme, které však naplnilo by nás nevýslovným žalem, kdybychom si vyčítati musili, že jen na okamžik jsme je zradili.“

Císař, jenž nebyl přítelem pochlebenství, jemuž naopak přičila se každá licoměrnost a který od přírody nadán duchem bystrým, nenáviděl plané fráze, vyslechl tuto chvástavost dvořanovu zcela lhostejně.

Leč tím nedal se Rumpf nijak zmásti a pokračoval klidně ve své řeči jako člověk, který si je vědom své naprosté podřízenosti.

„Věduce, že naší nejsvětější povinností je sloužiti Vašemu Veličenstvu a blahu říše do posledního dechu svého života, neodvažujeme se a také ani práva nemáme, prositi Vaše Veličenstvo, aby si, pokud povinnosti své činíme zadost, ráčilo to uvědomiti. Ale kdyby již Vaše Milost ve své neskonale dobré přece tak ráčila učiniti: Vaše Veličenstvo nenajde v naší minulosti okamžik, kde bychom se byli prohřešili proti své věrnosti.“

„Pravda, milý barone,“ odvětil císař.

„Smíme tedy doufati, že Vaše Veličenstvo ráčí chovati k nám důvěru?“

„Zajisté.“

„Je nám důvěry této třeba tím více, čím méně důkazů, aspoň pro okamžik, máme pro své podezření,“ pravil chvatně Rumpf.

Císař pozdvihl zvolna hlavu a zrak jeho spočinul na okamžik na tváři Rumpfově.

„Podezření?“ pravil Rudolf. „Jaké podezření?“

„Něco se děje za námi, co si nedovedeme vysvětliti. Dříve však, nežli se osmělím vysloviti se určitěji, odvažuji se prositi Vaše Veličenstvo, aby ráčilo dovoliti předložití Vaší císařské Milosti nejpokornější otázku.“

Císař jen mlčky pokynul hlavou.

„Prosím Vaše Veličenstvo, aby mi ráčilo milostivě říci, zdali ráčilo udělití rozkaz panu nejvyššímu kancléři, aby byla uvržena do vězení osoba —“

Rumpf se odmlčel, neboť císař náhle pozdvihl hlavu a pravil hlasem ostřejším, nežli mluvil doposud:

„Nikoli! O kom to mluvíte?“

„Vaše Veličenstvo neráčí tedy ani věděti, že se něco takového stalo?“

Udiven pohlížel císař na oba pány.

„Kterak je to však možno?“ podotkl Trautson.

„Nerozumíme vám, pánové,“ odvětil císař vlídně.

„Dověděli jsme se,“ pravil Rumpf chvatně, „že nejvyšší kancléř vězní ve svém domě jakéhosi cizince. Bylo nám řečeno, že je to poddaný tureckého císaře.“

Je nade všechnu pochybnost jasné, že tak činí bez vědomí a souhlasu Vašeho Veličenstva. Je-li tomu tak, pak je jen dvojí možné. Buď jde o člověka nebezpečného, anebo —“

„Nuže?“ pravil císař.

„Netroufám si věru před Vaší císařskou vznešeností dáti průchod strašnému podezření na osobu trůnu tak blízkou —“

„Mluvte, maršálku, poručím vám to!“ zvolal císař netrpělivě.

„Anebo zatčení to stalo se jen na oko a kancléř přijímá ve svém domě beze svolení svého panovníka osoby, které jsou vyslány cizím státem.“

Rudolf se vztyčil.

Toto strašlivé podezření bylo vysloveno tak náhle, že císaři nezbyl ani čas, aby prohlédl nesmyslnost takového obvinění.

Vtom se otevřely dveře do předsíně vedoucí a nejvyšší komorník pan Makovský vstoupiv do komnaty oznamoval:

„Pan nejvyšší kancléř!“

Trautson vyměnil s Rumpfem významný pohled. Císař, který zatím opanoval své rozechvění, zase se posadil řka:

„Nechť vstoupí!“

Pan Lobkovic vstoupil do komnaty.

„Přicházíte právě vhod, pane Zdeňku,“ oslovil císař příchozího. „Dovídáme se, že ve svém domě vězníš bez našeho souhlasu někoho, kdož není naším poddaným a o němž není známo, za jakým účelem v Praze mešká.“

Tato slova stačila kancléři, aby ihned pochopil vše.

„Přicházím právě,“ pravil bez váhání, „abych o tom podal zprávu Vašemu Veličenstvu.“

Nastala chvíle mlčení, jež konečně císař, vida rozpaky obou ministrů, přerušil poznámkou:

„Nuže, nyní to vidíte, pánové!“

Lobkovic, ač nevěděl, co se tu zatím dělo, vycítil ihned přece, že nesmí připustiti, aby věc zůstala nevysvětlena, a proto pravil:

„Překvapuje mne, že Vaše Veličenstvo dříve než ode mne zvědělo o této události od někoho jiného.“

Slova tato, pronesená k císaři, týkala se Trautsona a Rumpfa. To tito dobře cítili a pochopili, že nesmějí váhati s odpovědí.

„Uznali jsme za nutné,“ pravil Trautson, „zpraviti o tom Jeho Veličenstvo, když Vaše Milost uznala za dobré bez našeho vědomí předsevzítí něco, čehož následky mohly by býti nedozírné, kdyby šlo o nějaký přehmat.“

„Váš úsudek je zcela správný a nevyčítám vám, že ráčil jste se uchýliti se svými pochybnostmi ihned k místu nejvyššímu. Avšak pokud jde o mne, já přece dříve, než bych se odhodlal obtěžovati Jeho Veličenstvo poplašnou zprávou, pokusil bych se nabýti jistoty, oč jde.“

„To zajisté nebylo by bývalo na škodu,“ pravil císař. „Možná, že by nebylo ani třeba, aby se pánové obtěžovali.“

„Nahlížím to nyní rovněž,“ pravil Rumpf přemáhaje svůj hněv, „a těší mne, že nám pan kancléř podá vysvětlení.“

„Milerád,“ odvětil kancléř, „ač bude-li si to přát Vaše Veličenstvo.“

Císař, jenž velmi dobře vycítil špičku, zahalenou v této odpovědi, se pousmál, což bylo tím význačnější, poněvadž úsměv na tváři Rudolfově byl host velice řídký. Přál oběma ministrům tuto malou porážku proto, že ho vyrušili z obvyklého pořádku, ba neodepřel si ani té pomsty, aby nedodal:

„Mluv tedy, pane Zdeňku, a utiš konečně naši zvědavost!“

Císař položiv důraz na slovo naši, dal zřejmě najevo, že zvědavost jeho není snad ani tak veliká, jako zvědavost těch, jejichž rozpaky působily mu kratochvíli.

Pan Zdeněk usedl do křesla, na které mu císař ukázal, načež po krátkém rozmýšlení ujal se slova.

„Před nějakým časem se objevila v Praze osoba, která svým vystupováním záhy upoutala mou pozornost. Vaše Veličenstvo ráčí milostivě prominouti, že jméno její prozatím zamlčuji, neboť v případě, že by se mé podezření ukázalo bezdůvodné, dopustil bych se nařčením nedoloženým křivdy, za kterou bych se hanbiti musil nejen jako služebník Vašeho Veličenstva, ale také jako šlechtic. Osoba tato, jejíž původ podle mých zpráv je dosti záhadný, vystupuje v městě velmi okázale a dovedla, jakkoli zdánlivě se nestará o veřejné záležitosti, záhy zjednati si styky s nejpřednějšími osobami šlechty a dvorského panstva.“

Rumpf a Trautson vyměnili spolu pohled, který patrně vyjadřoval otázku: „Kdo by to mohl býti?“

Císař nedal najevo žádné překvapení a zrak jeho zůstal upřen k zemi nadále.

Pan Zdeněk se odmlčel. Položil ruku na ústa a lehce si odkašlal, jako by jej v hrdle něco dráždilo. Bedlivý